

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, közönségnyilvános és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Szombat, 1930 június 14
Ára 16 fillér
VI. évfolyam, 132. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3-25 vidéken és Budapesten 3-60, külföldön 6-40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifa szerint. Megjelentik hétfő kivételével naponta reggel

A színigazgató támadása Somogyi Szilveszter és Pálffy József ellen

Nagy hálával fogadjuk, hogy Kürthy György, bár senki nem kérte fel arra, hogy értékes szakvéleményét nyilvánítsa a házi-kezelés rendszer eddigi eredményei felett, ma közzétett nyilatkozatában mégis »magyaros nyíltság«-gal megállapítja a házi-kezelés rendszer eddigi színházvezetésének hibáit. Kürthy György ur bizonyára kitűnő színházi szakember, másként fel sem lehetne tételezni, hogy aktív miniszter felelőssége tudatában érdekében beleavatkozott volna a szegedi színigazgatóválasztásba, de fel sem lehet tételezni olyan lelkiismeretes urakról, mint amilyenek a kisgyűlés tagjai, hogy az utolsó pillanatok tisztánlátásának bátorságával akkor is Kürthy György mellé állottak volna, ha meggyőződésük és színházi ügyekben jeles szakértelmük nem győzte volna őket meg Kürthy Györgynek minden pályázót felülmúló alkalmasságáról és hivatottságáról. Bármilyen elszomorító is az a tény, hogy Kürthy György most a leglesújtóbb kritikát gyakorolja — Somogyi Szilveszter és Pálffy József hivatali működése felett, mégsem sulytalaníthatjuk le ezt a kritikát a miniszteri ajánlás s a kisgyűlés választása után azzal, hogy kétségbevonjuk a bíráló hivatottságát. Mi lojálisak akarunk lenni Kürthy Györggyel szemben s hivatottságát és szakértelmét elismernénk akkor is, ha például névtelen levelekről volna szó, vagy esetleg ismeretlen gyereklányok megpofozásáról kellene beszélni.

Azt mondja Kürthy György ur, hogy »a fővárosban és az országban mindenütt megbukott és leépített sztárrendszernek Szegeden megdöbentő mértékben kiépített és kitenyészített terhe, a dologi kiadásokban kimutatható példátlan pazarlás« okai az eddigi rezsim balsikerű gazdálkodásának. Kürthy György megállapításainak helyességét nem akarjuk kétségbevonni, nekünk imponál az a nem közönséges bátorság és szókimondás, amivel ennyire lesújtó és ennyire éleshangu bírálatot mond Somogyi Szilveszter és Pálffy József hivatali ténykedése felett. Mert ha Szegeden »megdöbentő mértékben van kiépítve a sztárrendszer terhe«, akkor ezért az felelős, aki a színházi szerződéseket megkötötte, felelős a város polgármestere, aki a város nevében szerződtette a színház tagjait. Mert nem Tarnay Ernő szerződtetett, hanem Somogyi Szilveszter, Tarnay Ernő csak a szakközvege volt a polgármesternek, ám az intézkedésekért nem a szakközvege felelős, hanem az intézkedő maga. Kürthy György azzal vádolja most a város polgármesterét, hogy »megdöbentő mértékben vállalta a sztárrendszer terheit« a közvagyon terhére, a közszolgáltatások számlájára. Súlyos vád, súlyosszavu ítélet, nem tudjuk, Kürthy György vádjával szemben mivel fogja tudni magát megvédeni a város polgármestere, akinek a védekezés annál is nehezebb lesz, mert egyrészt nem a védekezés a kenyerre, hanem a támadás (ügyész volt, nem védő), másrészt pedig a közgyűlés előtt maga is beismerte azt a hibát, ami miatt Kürthy György most ilyen kemény szavakkal, majdnem kiméletlen módon támadt rá. Nagyon szeretnénk, ha Kürthy György mégis egy kicsit emberségesebben ítélkezne a város polgármestere felett, elvégre a polgár-

mester ur már nem kis lány s tudjuk jól, hogy kislányokkal szemben milyen szigorú tud lenni a város új színigazgatója. Ha objektív okokkal nem tudnánk enyhíteni Kürthy György súlyos ítéletét a város polgármesterének eljárása felett, legalább kegyeskednék Kürthy ur figyelembe venni a vádlott beismerését. A töredelmes beismerés még Ráday idejében is enyhítő körülmény volt mélyen tisztelt Kürthy-bírósnak.

De nem kevésbé súlyos az a vád, amit a törvénykezési napot tartó színigazgató Pálffy József ellen emel. Pálffy Józsefnek az a hivatali kötelessége, hogy a színház gazdasági ügyeit vezesse, a dologi kiadásokat ellenőrizze. A művezető-igazgató a színház művészi vezetője, Pálffy József pedig a gazdasági ügyek vezetője. Még egy városi számvevő is rendelkezésére áll a gazdasági ügyek ellenőrzésére. Most pedig Kürthy György azt mondja, hogy »a dologi kiadásokban példátlan pazarlás mutatható ki«. Ezt mi régen sejtettük, de egyrészt bizonyosan nem tudtuk, másrészt ilyen kemény szavakkal még akkor se tudtuk volna megmondani, ha erről ugyanugy szereztünk volna meggyőződést, mint ahogy Kürthy ügyész urnak sikerült bizonyosságot szerezni. A »dologi kiadások« eszköz-
lése, a dologi kiadások feletti ellenőrzési, sőt intézkedési és rendelkezési jog Pálffy József polgármesterhelyettes urat illetően meg, nem lehet Kürthy György férjias, bátor és szókimondó nyilatkozatának azt az értelmet tulajdonítani, hogy ez a nyilatkozat a dologi kiadásokban mutatkozó példátlan pazarlással — nem Pálffy Józsefet vádolja. A vád sulya alatt Pálffy József már meg is tört s be is adta ugynevezett intendánsi állásáról lemondását. Nagyon kérjük Kürthy György urat, ne folytassa most már a harcot Pálffy József ellen, elégedjék meg a bűnbánattal és lemondással, keresztyénegy vagyunk, szerszük egymást s tudjunk egymásnak megbocsátani. Nem mondjuk, súlyos a hiba — mit hiba? súlyos az a bűn — ami felett Kürthy György most törvényt tartott, de apellálunk Pálffy József érdekében Kürthy jó szívére s igaz magyar érzésére s kérjük, vegye tekintetbe, hogy Pálffy József nős, családós, nem szokványos, csak alkalmi színigazgató, bűntelen előéletű, megjavulására így van még remény, — igazán megérdemli, hogy Kürthy György színházi törvényszéke alkalmazza vele szemben az enyhítő szakaszt.

Azt mondja Kürthy György ur, hogy ő Szeged szabad királyi város közönségének bizalmából a városi színház igazgatója. Budapesten talán lehetne ilyen önértékes kijelentést tenni, de itt, ahol mindenki mindent tud, az ilyen kijelentéshez akkora bátorság kell, mint amennyi egyébként kisugárzik a nyilatkozatból. Szeged város közönségének nem igen volt alkalma megnyilatkozni abban a kérdésben, hogy ki legyen a színigazgató s ez a kérdés — bocsásson meg nekünk az ítélőmester ur — sokkal hatodrendűbb és sokkal érdektelenebb, semhogy a város közönségének megnyilatkozását a döntés felől ki lehetne kérni. Mi ugy tudjuk, hogy nem Szeged város közönségének bizalma, hanem egyik miniszter ur ajánlása állította Kürthy György urat a városi színház élére s a kisgyűlés többsége — hol van a kisgyűlés Szeged város közönségének bizalmától? — a miniszteri protekciót honorálta akkor, amikor a színigazgató személyi kérdésében döntött. A Fajka-Petrik színházi álláspontot ne méltóztassék talán mégsem Szeged szab. kir. város közönsége bizalmi nyilvánításaként felfogni. Majd ha a város közönsége nap-nap után meg fogja tölteni a színházat, amit Kürthy György vezet, akkor lehet majd, de akkor is sokkal szerényebb hangon és sokkal halkabban hivatkozni arra, hogy a város közönségének bizalmával rendelkezik.

Ne vegye rossz néven a szegedi rögtönítélő bíróság legújabb elnöke, ha nyilatkozatának nevezett statáriális ítéletével tovább nem foglalkozunk. Nem azért, mert több mondani-valónk nincs, hanem csak azért, mert így is többet foglalkoztunk vele, mint amennyit a nyilatkozat komolysága, sulya és hangja megérdemel. Mindenesetre kötelességünknek tartottuk, hogy a Kürthy György részéről példátlan súlyos támadásban részesített városi főtisztviselőket megvédelmezzük s ha számukra az igazgató ur irgalmát nem is tudjuk megnyerni, legalább az enyhítő körülmények felsorolásával tegyünk eleget annak a kötelességünknek, melyet az elnyomottak istápolása s a gyöngébbek védelme ró ránk.

Kürthy György ur pedig ne vegyen tőlünk rossz néven egy figyelmeztetést: nem nyilatkozatokkal kell színházat igazgatni. Reinhardt, aki pedig szintén valaki a színigazgatás terén, sokkal kevesebbet beszél és sokkal kevesebbet nyilatkozik, mint Kürthy György. Nem akarunk azonban abba a hibába esni, amit kifogásolunk, nem akarunk úgy ítélkezni Kürthy György felett, hogy elhanyagoljuk az enyhítő körülményeket. Kürthy György határozottan a javulás jeleit mutatja: már nem — névtelenül nyilatkozik.

Maniu a miniszterelnök, de a király feltűnő javításokat eszközölt a miniszteri listán

A király kibékült Helénával

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)
Bukarestből jelentik: Az új Maniu-kormány megalakult. Maniu este 8 órakor a király elé terjesztette a miniszteri listát. Ez a kormánylista a következő volt: miniszterelnök Maniu, helyettes miniszterelnök és belügy Vajda-Vojvoda, külügy Mironescu, pénzügy Madgearu, igazságügy Junian, kereskedelem

és ipar Popovici, mezőgazdaság Michalache, hadügy Condescu tábornok, közmunka Voicu, közlekedésügy Manoilescu.

Altalános meglepetésre

Károly nem hagyta jóvá teljes egészében a listát.

A pénzügyi tárcát Károly utasítására Popovici